

La petjada del cantautor-poeta en la història de la música

La mort de Leonard Cohen aquest dijous a l'edat de 82 anys ha causat un fort impacte en el món de la música. Cohen acabava de publicar, feia poques setmanes, el seu catorzè àlbum d'estudi, 'You Want It Darker', que havia rebut la màxima aclamació tant de la crítica musical com dels seus seguidors. Amb l'eco del Nobel a Dylan, que alguns reivindicaven per al cantautor canadenc, s'apaga una de les veus més profundes i alhora íntimes de la història de la música.

Reportatge de Ramon Moreno

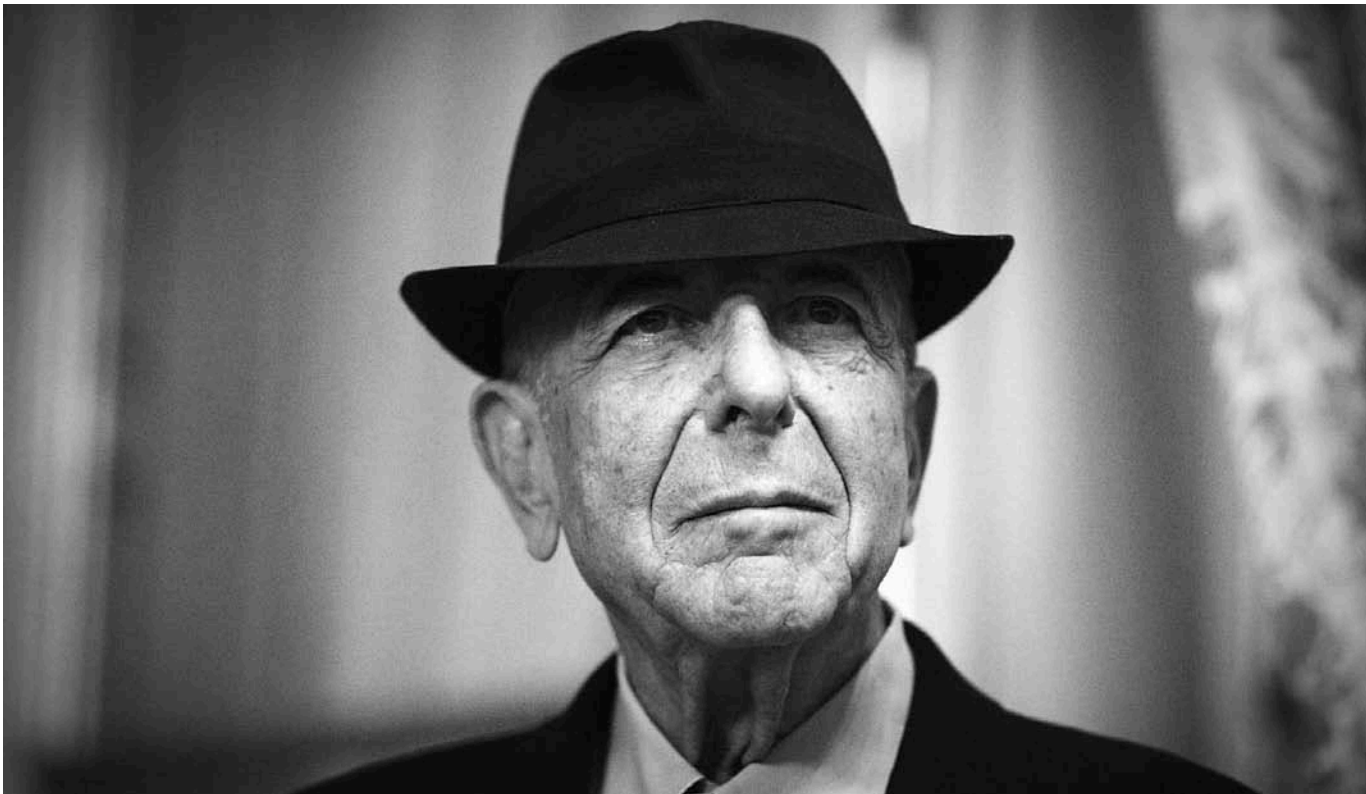
Poeta o cantautor? O cantautor poeta? Segurament costaria remarcar quina faceta de Leonard Cohen destacaria per damunt de l'altra, cas que, evidentment, calgués establir cap ordre. O si no és que estàvem d'acord que tot cantautor és, realment, un poeta. Però en el cas de Cohen el cert és que abans de convertir-se en cantant d'èxit, ja n'existia un altre, de Cohen, poeta reconegut amb uns quants llibres a la maleta.

Les contradiccions també podrien ser una de les característiques que definirien l'entorn del poeta nascut a Mont-real (Canadà) el 21 de setembre del 1934 de pares immigrants de l'est d'Europa: amb l'anglès com a llengua social en un entorn francòfon; jueu en una societat gens donada a les estrictes observances dels preceptes que practicava la seva família (ell mateix se'n mantindria al marge fins al punt que anys més tard s'apuntaria al budisme); esquerranós en una família burgesa; apàtrida per vocació, que a 18 anys deixa la casa familiar per instal·lar-se en un hotel, un de tants hotels que l'acollirien al llarg de la seva vida...

La poesia ha estat de tota la vida l'autèntica raó de ser de Leonard Cohen. De fet s'hi dedica amb passió després d'haver passat per la universitat per estudiar literatura i es converteix en un jove poeta amb un cert reconeixement en

els entorns culturals de Mont-real. A Nova York es relaciona amb l'univers folk de Greenwich Village i a finals de la dècada dels 60 decideix intensificar la seva relació amb la música, amb la seguretat que li donaria més recursos per viure que la poesia, tot i que ja en aquell moment tenia quatre llibres de poemes i dues novel·les al sarró i un prestigi creixent al seu país. Les seves relacions amb l'entorn de Bob Dylan el porten als estudis de gravació amb un resultat profundament impactant quan es publica el seu primer disc *Songs of Leonard Cohen*.

Cert era que Leonard Cohen era un cantautor, però era diferent del que es veia per aquelles latituds. A diferència de la generació Dylan, Cohen no plantejava batalla política ni ideològica en les seves cançons ni pretenia canviar el món (com a mínim de manera manifesta i clara). Ell era poeta. I era el cantautor de la intimitat, els sentiments, l'amor, el desamor, el sexe... Ell mateix diria que durant anys va observar una estricta dieta de vi, dones, música i religió, aspectes que marquen la seva figura musical i personal (a banda d'una elegància natural a l'hora de vestir, allunyada de l'aparent deixadesa d'altres cantautors). Utilitzava la guitarra com poc abans havia utilitzat la ploma o la màquina d'escriure. Leonard Cohen admirava Federico García Lorca amb tots els seus components →

→ poètics però també polítics, en una relació que l'acompanyaria al llarg de tota la seva vida fins a arribar a musicar poemes del granadí o batejar la seva filla amb el nom de Lorca. Leonard Cohen era... diferent.

Leonard Cohen va tenir sempre una enorme influència en tota una generació jove, als anys 70, universitària, intel·lectualment preparada. Els concerts de Cohen es converteixen en rituals gairebé religiosos, amb una profunda comunió entre públic i cantant, que sense massa discursos ni pontificacions moralistes aconsegueix arribar al cor de la gent.

Leonard Cohen és autor d'una interminable llista de temes recordats, com "Sisters of Mercy" (1967), "Bird on the Wire" (1969), "Famous Blue Raincoat" (1971), "Chelsea Hotel #2" (1974), "Hallelujah" (1984, que té un fantàstica versió en català de Gerard Quintana), "I'm Your Man" (1988)... o la mítica "Suzanne", sens dubte la cançó més immortal de Cohen i una de les més identificables de tota la història de la música. A Catalunya, Toti Soler interpretaria una sentida i apassionada versió l'any 1973 que ha romàs com una de les més destacades *Suzannes* mai editades arreu.

Leonard Cohen ha centrat la seva trajectòria en les cançons, sense oblidar, però, els seus puntuals i brillants retorns a la literatura, en forma de poesia o de narració poètica. En la dècada dels 80

ressorgirà i serà descobert per nous públics amb treballs molt més rigorosos i complets musicalment, sense descuidar, això mai, la poètica, la sensualitat, la bellesa de les cançons. D'aquesta època són discos com *Various Positions* (1985) o *I'm Your Man* (1988), que ajudaran a convertir Leonard Cohen en un dels artistes més homenajats i versionats des de tots els punts de vista musicals, dels Pixies a REM, passant per Toti Soler o Enrique Morente fins als seus amics i companys

COHEN ERA UN CANTAUTOR DIFERENT. CONTRÀRIAMENT A DYLAN, NO PLANTEJAVA BATALLA POLÍTICA EN LES SEVES CANÇONS

de batalles Jackson Browne o John Cale. Les seves cançons han envellit bé precisament perquè han aconseguit superar els paràmetres del món folk-rock en què varen ser creades, i això explicaria l'admiració de tanta gent de procedències musicals ben diverses per la poesia de Cohen. Leonard Cohen va conquerir escenaris de tot el món amb la seva veu rugosa i una col·lecció de cançons que han contribuït a l'educació sentimental de generacions consecutives. •